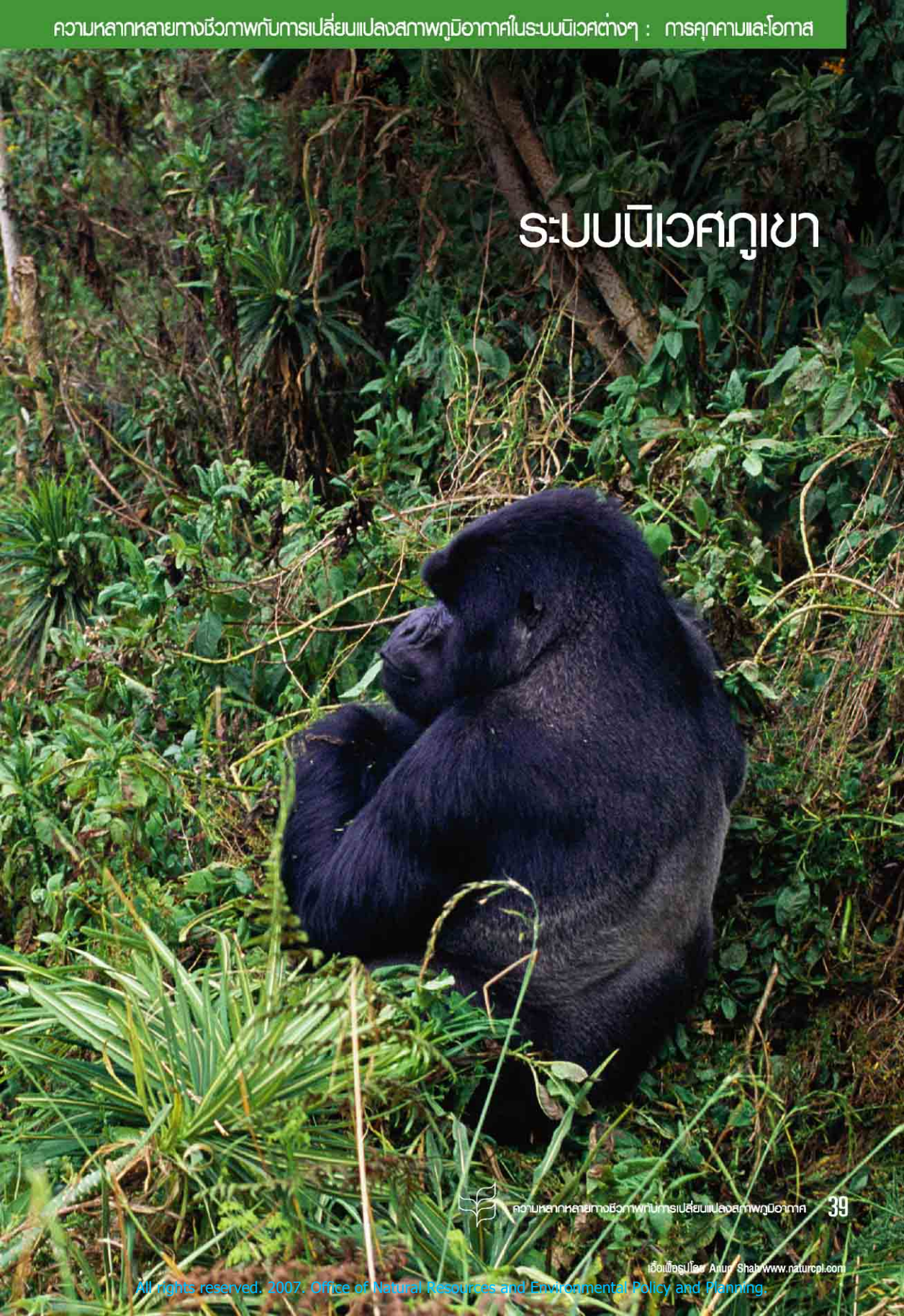

ระบบนิเวศภูเขา

พื้นผิวโลกปกคลุมด้วยสภาพแวดล้อมแบบภูเขาประมาณ 27 % ซึ่งได้ช่วยค้ำจุนประชากรโลกถึง 22 % ชนิดพันธุ์ต่างๆ ได้ปรับตัวและมีความพิเศษในระบบนิเวศนี้ โดยได้ให้ผลิตภัณฑ์ที่จำเป็นและการบริการแก่ผู้คนที่อาศัยอยู่ในเขตภูเขาเหล่านี้

ความล่อแหลมต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ภูเขาเป็นเขตที่อยู่ในภาวะได้รับความกดดันจากการกระทำต่างๆ ของมนุษย์ ตัวอย่างเช่น การใช้ประโยชน์จากทุ่งหญ้ามากเกินไป การละทิ้งที่ดินทำกินและการจัดการพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม การลดความยืดหยุ่นตามธรรมชาติต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป็นต้น

ชนิดพันธุ์ในเขตภูเขามีสรรณวะจำกัดมากที่จะเคลื่อนย้ายไปยังที่สูงขึ้นในการตอบสนองต่ออุณหภูมิที่เพิ่มขึ้นนี้เป็นเรื่องจริง โดยเฉพาะของ "ภูเขาเกาะ" ที่มีกฏครอบครองโดยชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่น

ผลกระทบจากการเพิ่มขึ้นของระดับน้ำทะเลและผลกระทบที่คาดว่าจะเป็นภัย

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้มีผลกระทบที่รุนแรงต่อระบบนิเวศภูเขาเนื่องจากทำให้เกิดการถดถอยหรือบางครั้งหายไปของชนิดพันธุ์เขตเทือกเขาสูง ซึ่งจะพบได้บนยอดเขาเท่านั้น ตัวอย่างเช่น ในเขตภูเขาสูง ชนิดพันธุ์พืชบางชนิดได้อพยพย้ายขึ้นสู่ระดับความสูง 1-4 เมตร ต่อทศวรรษ และพืชบางชนิดที่เคยพบเฉพาะบนยอดเขาได้หายไป²⁶

นอกจากนี้ การหดตัวของธารน้ำแข็งทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนความสามารถของภูเขาในการอุ้มน้ำ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศที่ต่อเนื่องด้านล่าง

แนวทางการปรับตัว

กิจกรรมที่เชื่อมโยงกลยุทธ์ในการจัดการพื้นที่สูงและพื้นที่ราบจะให้ประโยชน์ในการปรับตัว การจัดการเหล่านี้ ได้แก่ การจัดการชั้นลุ่มน้ำบนภูเขา และการจัดตั้งแนวเขตอพยพย้ายถิ่นทั้งในแนวราบและแนวตั้ง

กิจกรรมการปรับตัวอื่นๆ ได้รวมถึง การฟื้นฟูถิ่นที่อยู่อาศัยของระบบนิเวศที่ได้รับความเสียหาย การลดแรงกดดันต่อความหลากหลายทางชีวภาพ และการหลีกเลี่ยงการทำลายป่าไม้

²⁶ UNFCCC, Feeling the Heat, accessed on line at http://unfccc.int/essential_backgroud/feeling_the_heat/items/2918.php

อนุสัญญาที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและหลากหลายทางชีวภาพ

การพิจารณาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศหลายๆ ครั้งในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมาได้ปรากฏอยู่ในโปรแกรมข้อมติและข้อเสนอแนะไว้ในอนุสัญญาต่างๆ

อนุสัญญาบางฉบับกำลังพิจารณาถึงความเชื่อมโยงระหว่างการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศกับความหลากหลายทางชีวภาพไว้ดังนี้

- ในการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (CBD) สมัยที่ 8 ได้เน้นถึงความสำคัญของการผสมผสานข้อพิจารณาเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพเข้าสู่นโยบายโปรแกรมและแผนงานแห่งชาติที่เกี่ยวข้องทั้งหมด เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และมีเครื่องมือที่พัฒนาอย่างรวดเร็วสำหรับใช้ดำเนินการในกิจกรรมอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งจะมีส่วนช่วยในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ ยังได้รับทราบความต้องการในการจำแนกแจกแจงการสนับสนุนซึ่งกันและกัน เพื่อที่จะได้มีการดำเนินการโดยสำนักเลขาธิการของกลุ่มอนุสัญญาริโอ ภาคีอนุสัญญาฯ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ข้อมติ VIII/30)
- กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UNFCCC) ได้มีภาคีอนุสัญญาฯ ร่วมลงนาม 191 ประเทศ ในการรับรู้ความต้องการในการจัดการกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยอนุสัญญาฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาปริมาณก๊าซเรือนกระจกให้เกิดความเสถียรภาพ ในระดับที่สามารถป้องกันอันตรายจากกิจกรรมของมนุษย์ที่จะไปรบกวนต่อระบบสภาพภูมิอากาศ โดยร้องขอให้ภาคีอนุสัญญาฯ ดำเนินการให้ได้ระดับดังกล่าวในกรอบระยะเวลาที่จะทำให้ระบบนิเวศสามารถปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการแปรสภาพเป็นทะเลทราย (UNCCD) ได้เน้นถึงความต้องการในการประสานงานกับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกลายสภาพเป็นทะเลทรายด้วยการทวิวิจัยด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพื่อที่จะได้แนวทางแก้ไขจากปัญหาทั้งสองกรณี
- คณะกรรมการมรดกโลกได้จัดประชุมคณะผู้เชี่ยวชาญที่สำนักงานใหญ่ด้านการศึกษาและวัฒนธรรมแห่งองค์การสหประชาชาติในกรุงปารีส เมื่อเดือนมีนาคม 2549 ผลการประชุมกำหนดให้มีกลยุทธ์ที่รัดกุมในการช่วยเหลือรัฐภาคีให้ดำเนินการจัดการอย่างเหมาะสมในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และในการประชุมสมัยที่ 30 ที่เมืองวิลเนียส ลิธัวเนีย เมื่อเดือนกรกฎาคม 2549 คณะกรรมการมรดกโลกได้เรียกร้องให้ "รัฐภาคีและพันธมิตรผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดตระหนักที่จะดำเนินงานตามกลยุทธ์นี้ เพื่อคุ้มครองพื้นที่มรดกโลกที่มีคุณค่ามหาศาล มีความเป็นเอกภาพและความดั้งเดิม จากผลกระทบเสียหายจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ในขอบเขตที่เป็นไปได้และภายใต้ทรัพยากรที่เอื้ออำนวย (ข้อมติ 30 COM 7.1/8)"

- การประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการอนุรักษ์ชนิดพันธุ์อพยพย้ายถิ่น (CMS) สมัยที่ 8 ได้เรียกร้องให้สภาวิทยาศาสตร์ให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นลำดับแรกสำหรับกิจกรรมต่างๆ ของโปรแกรมในอนาคต และร้องขอให้ภาคีอนุสัญญาฯ มีการดำเนินการตามมาตรการในการปรับตัวที่เหมาะสม
- สมัชชาภาคีอนุสัญญาแรมซาร์ว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ ในการประชุมสมัยที่ 8 ได้ร้องขอให้ภาคีอนุสัญญาฯ ที่จัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ เพื่อเพิ่มความยืดหยุ่นของพื้นที่ชุ่มน้ำต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ด้วยการส่งเสริมให้มีการป้องกันและฟื้นฟูพื้นที่ชุ่มน้ำและพื้นที่ต้นน้ำ (ข้อมติ VIII.3) คณะกรรมการทบทวนทางวิทยาศาสตร์และวิชาการกำลังทบทวนผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่อาจมีต่อความสามารถของระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำที่จะให้บริการ และบทบาทของพื้นที่ชุ่มน้ำในการเยียวยารักษาผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ ในการประชุมสมัยที่ 10 (COP 10) ในปี พ.ศ. 2551 จะมีการพิจารณาถึงความเชื่อมโยงระหว่างพื้นที่ชุ่มน้ำกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

